

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10.— K.
Félévre 5.— K.
Negyedévre . . . 2-50 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

A szerkesztésért felelős: Sándory Mihály. Főmunkatárs: Dr. Novák Albert. — Megjelenik vasárnap reggel.

HIRDETMÉNYEK DIJA:
1 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 30 fill.

Nyilttér
soronként 50 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivata
vesz fel.

„Ildomtalan és szégyenteljes“

Az ellenséges betörés következtében előállott károk bevallására nézve azt a kijelentést tette marosvásárhelyi kormánybiztosunk, hogy ildomtalan és szégyenteljes kárbevallások vannak, melyeknek legtöbbje még az ellenséges betörés előtt sem létezett vagyontokat vall be olyanoknak, melyek az ellenséges betörés alatt megsemmisültek.

Kijelentése megtételénél tapasztalataira hivatkozik.

Nem vonjuk kétségbe, hogy ilyen jelenségeket tapasztalt eljárása közben, de azért óvást emelünk, hogy kijelentése az általános kárbevallásra vonatkozzék.

Állítjuk, hogy székelyeink szenvedett káraikat nem tulozva jelentették be, sőt igen gyakran előfordul az az eset, hogy a teljes mértékig sem jelentették be kárukat azzal a kijelentéssel, hogy azt amugy sem fizeti meg senki.

Székelyeink káruknak legnagyobb részét a különböző hadi állat-átvevő bizottságoknak átadott állataik vételárában szenvedték.

Állataikért az ellenséges betöréskor volt forgalmi értéknek felét sem kapták.

Állataikat kényszerűségből az uton bizottságoknak ugyszólva eldobálniuk kellett, de ez a vagyon veszteség még mindig nem volt elég. A kármegállapításoknál bekövetkezett rajtuk a legnagyobb sérelem: állat-átvevő bizottságoknak feleáron átadott állataikban szenvedett valóban súlyos káraikat a bizottságok hadikárként javukra nem állapították meg.

Ha vannak szégyenteljes és ildomtalan kárbevallások, úgy még csak az művelt igazán ildomtalan és szégyenteljes munkát, ki a városi kármegállapító bizottságot arra utasította, hogy az átvételi bizottságoknak átadott állatokban szenvedett legnagyobb mérvű károsodásokat hadikárként megállapítani nem szabad.

E részben keletkezett kár, miért nem hadikár? Bekövetkezett volna-e az állatoknak félértéken alul értékesítése, ha az ellenség reánk nem tör és lakóhelyeinket elhagynunk nem kell?

Mindezek kétségtelenül elmaradtak volna, sőt további értékemelkedésre volt kilátásunk.

A kormánybiztos kijelentése bizonyára a kárbevallások és megállapítások revíziójának bejelentése.

Helyesen van. Nem engedhető meg, hogy a kárbejelentéseket egyesek vagyonszerzésre használják fel és az ellenséges betörésből gazdagodjanak.

All ez a tétel a másik oldalon is. Az sem engedhető meg, hogy a székely földmivelő nép az állatok kényszerű értékesítése következtében keletkezett óriási kárát be ne vallja és az részére meg ne állapíttassék.

A revízióknak sürgősnek, de kettős irányúnak kell lennie.

A mig az illetéktelenül felszámított károkat leszállítani kell, addig a lakoságnak állatállományában keletkezett kárát megállapítani kell.

A revízió munkájának sürgősnek kell lennie, hogy az a végleges kármegállapításokkal egyszerre fejeződ-

jék be, ami ha meg nem történik és a revízió a kármegállapítások befejezte után következik, kilátásunk van arra, hogy még évek hosszú során sem lesz befejezve a károk ügye és a hosszú huza-vona mindent meg fog ölni.

Nekünk pedig nincs időnk már tovább a hadikárok megállapításával és megtérítésével várnunk.

Károsodásunk még növekvőben van, mert lakosságunk nem mehetett csorbitatlan vagyoni erővel a hadikölcsönjegyzésekbe, mivel egy legbiztosabb jövedelmet húzó befektetéstől volt kénytelen távol maradni.

Másrészen a terheknek az ország lakosai vállára rakásában a kormány sem előre, sem hátra nézve cselekszik.

Még csak célzást sem tesz arra, hogy a kárvallottak az adórendszerben legalább kárukra való tekintettel méltányosabb elbánásban részesülnek, kárukat adóikba beszámítja.

Nem tesz különbséget az ország lakosai között az adózásban, holott csak az lehet helyes állapot, ha az ország egyéb részei a háboru terheit a mi vagyoni veszteségeink betudásával viselik.

Az adók kivétele keletkezett káruknak betudása nélkül fog folyni, mert velünk senki nem gondol, áldozatainkat már a feledés homályába akarják taszítani.

Nem jól megy ez így. A székelység sokkal több áldozatot hozott sem-hogy jól megérdemelt követeléseit kifizetés nélkül elhagyja.

Ha az urak a hatalmon, midőn káruk kifizetését követeli, Bodóné módjára másról is beszélnek, elég erősek vagyunk ahhoz, hogy a beszélgetéseknek véget vessünk és káruk kifizetését, ha erre szükség lesz, kikényszerítsük.

Fordulat idején.

Öreg hiba lenne azt hinni, hogy a békekilátások, ha még úgy megerősödnek is, háttérbe szoríthatják a hetedik magyar hadikölcsön ügyét. Mindaddig, amíg a béke valamennyi ellenséggel végérvényesen megkötve nincs, a hadsereg fegyverben marad és pillanatra sem lankadó kitartást van hivatva lehetővé tenni, biztosítani az új hadikölcsönt, melynek további rendeltetése, hogy az állam pénzügyi helyzetének a megszilárdulására jótékony hatást gyakoroljon, amit még a rögtöni békekötés sem tenne fölöslegessé.

Egyfelől tehát a hazánk — bármily biztatón szólnának is a békehírek — változatlanul főnnél még az a ropant nagy érdeke, amely a hetedik hadikölcsön minél teljesebb sikeréhez fűződik. Másfelől pedig a hadikölcsön aláírói feltétlenül bizonyosak lehetnek abban, hogy a hazafias tőkebefektetésük minden haszna és előnye a leggyorsabb és legörvendetesebb fordulat esetén is egész mértékben kijár nekik.

Óhajtandó, hogy ezek felől a népet mindenütt felvilágosítsák szellemi, vezetői, a papok és a tanítók, maguk is jó példával járván elől a jegyzésben, különösen azt kell megértetni mindenkivel, hogy a zord idő jobbra fordul-

lását a hazafias kötelességérzet eler-nyedése csak hátráltatná, sőt kockára tenné, ellenben a kitartó, sőt fokozott hazafias buzgalom egymaga is képes meghozni azt.

A Szociális Misszió-társulat gyergyószentmiklósi szervezetének hangversenye.

A Szociális Misszió-társulat gyergyószentmiklósi szervezete november 24-én egy minden tekintetben igen sikerült hangversenyt rendezett. A működők és a rendezőség, élükön tevékeny elnöknőjükkel, Orel Dezsőnével büszkék lehetnek az eredményre. Minden egyes szám után szünni nem akaró taps jutalmazta meg a művészeket és ha még megemlítjük, hogy általános kívánságra nemcsak minden egyes számot, de két nappal rá az egész estélyt meg kellett ismételni és mindkét estélyen az „összes jegyek elfogytak“ győzelmi tábla díszítette a pénztárt egy a teljes sikert állapíthatjuk meg.

Áttérve a műsorra, a szereplőkről csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk.

Nyitányul a helyben állomásozó cs. és kir. katonai zenekar adta elő Offenbach „Orfeus az alvilágban“ című opera nyitányát annyi szaktudással és művészettel, melyet még az előnyösen ismert zenekartól sem vártunk.

Második szám volt Görög Joachim plebános ur alkalmi beszéde. — A zsufozásig megtelt ház a legnagyobb csendben élvezte minden szavát. Őt dicsérni felesleges, mert mindenki, aki arany száju papunkat ismeri, elképzelheti és tudja, hogy miként beszélt akkor, midőn egész szíve teljes melegével festette meg a szociális misszió feladatát, beszélt a „Charitas“ról és ecsetelte megragadó képekben az emberi nyomort és az annak enyhítésére siető, aranyat érő női szív feladatát.

Ha akadt a nagy tömegben, aki még nem volt áthatva a szociális misszió fenséges hivatásától, az bizton közénk sorakozott Görög beszédének hatása alatt.

Elragadó kép volt a harmadik szám: Erdély védelme. Az élőképben elől áll a magyar baka (Pebál János főhadnagy) védelmi-állásban, kezében a magasra tartott fegyverrel. Háta mögött és az ő védelme alatt az öreg székely (Klepsz János főhadnagy) békésen kaszálja a föld áldott termését, az asszonyok (Molnár Juliska, Péterfy Veronka, Csiby Anna) szorgalmasan kötözik a kényeket, mögöttük pedig a magyar gyermekek (Csiky Aliz, Lázár Pali) játszanak a dus terményben.

Schneider György zongoraművész adta elő ezek után „Fantasie über Carmen“ és saját szerzeményü „A-moll“ darabját bravuros technikával és művészettel.

Stettner Ervin egyéves önkéntes — a müncheni színház tagja — szavalata követte ezt. A mély érzéssel és gondos alakítással előadott számok általános tetszést arattak.

A helybeli női fiatalság magyar dalai frenetikus tetszést arattak.

Blénessy Karolina, Biró Gizi, Csiby Anna, E. Deér Ladislau, E. Deér Gizi, Lengyel Annuska, Lőrincz Erzsi, Maier Mariska, Márton Annuska, Molnár Juliska, Péterfy Veronka, Sántha Mariska, Szabó Etelka, Szilágyi Eliz, Szilágyi Erzsi, Szenkovits Annuska, Wollmann Gizi, Wollmann Frida urnők léptek a podiumra és E. Deér Kálmán bankigazgató szakavatott vezetése alatt gyönyörű magyar dalokat énekeltek. Szünni nem akaró taps után az egész számot meg kellett ismételnök.

Wittmann Cornelius főhadnagy ur ének-száma a legmagasabb igényeket is kielégíthette. Gyönyörű terjedelmes és valóban kellemes tenor-

